

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Vindex Libertatis Ecclesiasticae || Et Martyr || S.
Engelbertvs || Archiepiscopus Co-||loniensiſ Princeps ||
Elector, &c.**

Gelenius, Aegidius

Coloniae Agrippinae, 1633

Notatio Ad Epistolam Prooemialem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9728

A

NOTATIO AD EPI-
STOLAM PROOEMIALEM.

De auctore vitæ S. ENGELBERTI, & parti-
tione totius operis, &c.

B.

ANCTI ENGELBERTI quamplurimi me-
minerunt Historici, sed nemo fufius Cæfario
Heifterbacenfi. Hic enim ad mandatum Hæ-
rici à Mollenarck de quo infra *lib. 2. cap. 11.* de
industria gesta eius collegit, vt patet tum ex
hac præfatione, tum ex dicto *cap. 11. & lib. 3. in*

Cæfarius
fcribit mā-
dato Hen-
rici Archi-
epifcopi.

Cæfarius
eft Colo-
nienfis.

Cæfarius
miraculo-
fè liberatus
à febris.

Anno 1187.
Henricus Al-
banenfis cru-
cem promul-
gat teftè
Lamberto
Leodij, fed

principio vbi fcribit, fele, eod die, quo Henricus à Mollenarck
fucceffor S. ENGELBERTI Sacerdotio initiatus fuit (hau d
feilicet multo poft necem noftri ENGELBERTI tempore) C.
mandatum accepiffe iſthæc pofteritati transmittendi. Fuit
Cæfarius Colonia Agrippinâ, quod probabile exiftimat Bre-
denbachius, oriundus; vbi & in ſcholis inſignis Collegij B.
Andræ literas didicit, vti de ſe fateretur *lib. 6. miraculorū cap. 4.*
Idem adhuc puer cum acutiſſima laboraret febris, madenti,
quo Neophyta quadam è Baptifmate exierat, linteamini à
matre inuolutus, mox erumpente ſudore non ſine miraculo
conualuit, vt ipſe Autor eſt *lib. 10. miraculorum cap. 44.* Acci-
diſſe id videtur è libri quarti 79. cap. Anno ſalutis 1188. aut
circiter, ſiquidem Cæfarius teſtatur allegato capite, iſto
anno Henricum Epifcopum Cardinalem Albanenſem à
Clemente puta III. miſſum in Germaniam crucis prædican-
dæ cauſa, ſequè adhuc puerum apud Agrippinenſes, eun-
dem in Eccleſia Sancti Petri audiſſe prædicantem & cruce
plurimos vidifſe ſignantem. Eo dein tempore quo Philippus
cum

- A** cum Ottone de Imperio decertabat Romano, & Coloniensem vastabat diocesin (incidit autem prima hæc vastatio in anni 1198. Octobrem, vt patet ex Godefrido Monacho) Cæsarius Geuardum Heisterbacensem Abbatem è monte Sanctæ Walburgis Coloniã euntem comitatus est, quo in itinere optimi Prælati institutione, & relatione cuiusdam gloriosæ visionis commotus, animum Ordini Cisterciensi & domui Heisterbacensi adijcere cœpit, seque opere ipso completurum Abbati promisit; *lib. 1. miraculorum cap. 17.* Eodem tempore ordinem iniisset, nisi voto peregrinationis ad B. Virginẽ Rupis Saluatoris quo astrictus erat, retentus fuisset, *qua per menses tres expleta, ait de se dicto cap. 17. nullo amicorum meorum sciente, sola Dei misericordia prœueniente ad Vallem S. Petri (Heisterbacum) veni, & quod sermone conceperam Nouitius factus opere ostendi.* Vnde clarè colligitur, illius conuersionem incidisse in Anni 1198. principium, post trium enim mensium interuallum nimirum Octobris, Nouembris, Decembris
- C** Anni 1198. quibus à Philippo vastabatur Coloniensis Diocesis, votum Cæsarius exsoluit, atque postmodum sub initium anni sequentis habitum monasticum suscepit. Annum hunc exprimit *lib. 2. miracul. cap. 10.* Vbi se venisse ad ordinem dicit ab Incarnatione Domini Millesimo ducentesimo vno minus, & factum id fuisse in ipso anni exordio, ex ijs quæ diximus innotescit. In ordine suo talentum sibi concessum nequaquam defodit, vtpote qui sedulum Nouitiorum Institutorem egerit, testante Trithemio *lib. de Scriptoribus Ecclesiasticis*, & non spernenda quædam opuscula posteritati reliquerit, quorum paucula refert Trithemius, plura Possseuius, omnia ipsemet Cæsarius in Epistola sua qua Cathalogum prætexit ad D. Petrum Priorem de loco S. Mariæ, quam Epistolam fasciculo moralitatis Cæsarianæ præfixam R. P. F. Andreas Coppenstein Ordinis Prædicatorum Theologus sumptibus D. Petri Henningij Bibliopolæ Coloniensis euulgauit.

Anno 1188.
Colonia vbi
eum vidit
Cæsarius.

Cæsarius
fuit monachus
in
Heisterbach.

fuit in Heisterbach
Magister
Nouitiorum.
NB. Quod
Cæsarius in
Menologio
Cisterciensium
inter Beatos
numeretur
ad diem 25.
Septembris.

Cæsarius
anno 1227.
scripsit vi-
tam S. En-
gelberti.
Cæsarius
anno 1237.
scripsit mi-
racula S.
Engelber-
ti.
Partitio
Historiæ
de S. En-
gelberto.
Stylus Cæ-
sarij.

Recenset in hac Epistola *numero XIX.* hos tres de actibus, **A**
passione, & miraculis Sancti ENGELBERTI: quorum prio-
res duos à se Anno salutis 1226. & 1227. conscriptos ipse in
diuersis locis satis innuit: tertium vero non nisi 1237. absol-
uisse *lib. 3. cap. 74.* docet.

Porro ita partitus est Cæsarius hos libros, vt primo SAN-
CTI ENGELBERTI natales, corporis animiq; dotes, & reli-
quam vitam encomiastico dicendi genere explicet. Secun-
do occasionem Martyrij, passionē ipsam cum circumstantijs, **B**
& pœnam quæ Sancti nostri occisores necisq; eius conscios
manerit, cum nōnullis miraculis enarret. Tertium demum,
soli miraculorum insigniorum tribuit enarrationi. Stylus
Cæsarij vbiq; planus est & materiæ satis conueniens quem
ramen Surius in duobus prioribus hinc inde modice corre-
xerit, tertium Surius in compendium redegit. Cæterum ipse
Cæsarius styli sui rationem in præfatione reddit.

LIBER VITÆ **C**
SANCTI ENGELBERTI
PRIMVS.
Caput Primum.

In quo de Etymologia nominis eius pauca. &c.

D honorem Dei Patris, & Filij eius Iesu Christi, Domini ac **D**
Saluatoris nostri, & sanctæ matris Ecclesiæ: actus, passio-
nem & virtutes Preciosi Martyris & Archipræsulis nostri
ENGELBERTI descripturus, gratiam inuoco Spiritus san-
cti: vt qui iam positus super candelabrum, fulgore miracu-
lorum lucet in domo Dei, & in Ecclesia specialius beati Petri Apostoli,
styli mei ministerio vtunque valeat illustrari, & ad posterorum noti-
tiam vtiliter declarari. Videtur mihi in primis Antistitis nostri vocabu-
lum, quoddam futuræ beatitudinis eius fuisse prælagium. Ex Teutoni-